

Hvidelvej 18 - 20
7400 Herning
Telefon: 97 22 58 00
Telefax: 97 22 58 33

Brugsanvisning efter 91/155/EU/28. tilpasning, BEK nr. 329 af 16/05/2002

Handelsnavn

LIGNAL SH HÆRDER

Udstedt : Herning den 02-07-03

Produktnummer

SR 60150

Side 1 af 7 sider

1. Leverandør:

Lignal A/S
Hvidelvej 18 - 20
7400 Herning
Tlf.: 97 22 58 00

Kontaktperson: Allan Olesen

Beskrivelse af produktet og dets anvendelse:

Hærder til LIGNAL SH SYSTEM 60000 lakker.

Anvendelsesbegrænsninger:

Ingen.

Efter hærdertilsætningen er lakkens holdbarhed begrænset.

Personer under 18 år må iflg. Arbejdsministeriets Bekendtgørelse nr. 103 af 15.02 1989, ikke arbejde med eller udsættes for produktet.

Erstatter (tidligere udgave)

Dato: **28.10.02**

Udfærdiget af Lena Pedersen

Dato: **19.05.03**

Hvidelvej 18 - 20
7400 Herning
Telefon: 97 22 58 00
Telefax: 97 22 58 33

Brugsanvisning efter 91/155/EU/28. tilpasning, BEK nr. 329 af 16/05/2002

Handelsnavn

LIGNAL SH HÆRDER

Udstedt : Herning den 02-07-03

Produktnummer

SR 60150

Side 2 af 7 sider

2. Sammensætning og angivelse af bestanddele

Farlige indholdsstoffer:

p-Toluensulfonsyre

Koncentration		10,0 - 30,0%
CAS-nummer	104-15-4	
Faresymbol	X_i	
R-sætninger	R36/37/38	

1-Butanol

Koncentration		10,0 - 30,0%
CAS-nummer	71-36-3	
Faresymbol	X_n	
R-sætninger	R10-22-37/38-41-67	

2-Metoxi-1-metyletylacetat

Koncentration		10,0 - 30,0%
CAS-nummer	108-65-6	
Faresymbol	X_i	
R-sætninger	R10-36	

Butylacetat

Koncentration		30,0 - 60,0%
CAS-nummer	123-86-4	
R-sætninger	R10-66-67	

3. Farlighed

Faresymbol:

Brandfarlig

Særlige risici for fare for mennesker og miljø:

Brandfarlig.
Irriterer åndedrætsorganerne og huden
Risiko for alvorlig øjenskade.
Dampe kan give sløvhed og svimmelhed.

4. Første hjælp

Generelle oplysninger:

Ved symptomer eller i tvivlstilfælde kontaktes læge.
Ved bevidstløshed må medicin ikke indgives oralt

Ved indånding:

Bring den tilskadekomne i frisk luft. Den tilskadekomne holdes i ro og varm
Ved uregelmæssigt åndedræt eller åndeddrætsophør, gives kunstigt åndedræt.
Ved bevidstløshed anbringes den tilskadekomne i aflåst sideleje.

Ved hudkontakt:

Gennemvædet tøj, herunder også undertøj og sko, fjernes straks.

Huden vaskes grundigt med vand og sæbe eller egnet rensmiddel.
Brug ikke opløsningsmidler eller fortynder !.

Brugsanvisning efter 91/155/EU/28. tilpasning, BEK nr. 329 af 16/05/2002

Handelsnavn

LIGNAL SH HÆRDER

Udstedt : Herning den 02-07-03

Produktnummer

SR 60150

Side 3 af 7 sider

4. Første hjælp

- Ved øjenkontakt:** Skyl straks med vand i mindst 10 min., spil øjet godt op og bevæg øjet i alle retninger, mens der skylles. Søg læge.
- Ved indtagelse:** Der må ikke fremkaldes opkastning, Tilkald læge.

5. Forholdsregler ved slukning af brand

Egnede slukningsmidler:

Alkoholbestandigt skum.
Kuldioxid
Slukningspulver
Vandtåge

Af sikkerhedsmæssige årsager uegnede slukningsmidler:

Samlet vandstråle

Stoffets særlige risici, dets forbrændingsprodukter eller opståede gasser:

Ved brand fremkommer en tyk, sort røg
Indånding af farlige nedbrydningsprodukter kan medføre alvorlige sundhedsskader.

Særlig beskyttelsesklædning ved brandslukning:

I givet fald er åndedrætsværn nødvendigt.
Lukkede beholdere i nærheden af brandens arnested afkøles med vand

6. Foranstaltninger ved utilsigtet udledning

- Personrelaterede sikkerhedsforanstaltninger:** Holdes væk fra antændelseskilder.
Sørg for god ventilation.
Undgå indånding af dampe !.
Sikkerhedsforskrifterne (punkt 7 og 8) skal overholdes.
- Miljørelaterede sikkerhedsforanstaltninger:** Må ikke kommes i kloak afløbet.
Ved forurening af vandmiljø eller spildevand, kontaktes de stedlige miljømyndigheder.
- Procedure ved rengøring:** Det undslupne materiale indkredses med et ikke brandbart sugemiddel (f.eks. sand, jord kisel, vormiculite). Og indsamles til bortskaffelse i de, i henhold til de stedlige reglers opstillede beholdere.
Der rengøres fortrinsvis med rengøringsmiddel, der må ikke anvendes opløsningsmidler !.

Brugsanvisning efter 91/155/EU/28. tilpasning, BEK nr. 329 af 16/05/2002

Handelsnavn

Produktnummer

LIGNAL SH HÆRDER

SR 60150

Udstedt : Herning den 02-07-03

Side 4 af 7 sider

7. Håndtering og oplagring

Håndtering

Regler for sikker håndtering:

Undgå dannelse af brandfarlige og eksplosionsfarlige opløsningsmiddel-dampe i luften, og overskridelse af AT-grænseværdierne.
Materialet må kun anvendes på steder, hvor der ikke er kontakt med direkte lys, ild eller andre brandkilder.
Materialet kan opbygge elektrostatisk opladning; ved påfyldning/ omhældning skal metalgenstande jordforbindes.
Der anbefales antistatisk arbejdsbeklædning og sko.
Anvend kun gnistsikkert værktøj
Undgå kontakt med øjne og hud.
Undgå indånding af dampe og sprøjtetåge.
Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen.
Se punkt 8 for personlig beskyttelsesklædning.
De retslige beskyttelses- og sikkerhedsregler skal følges.

Regler for sikkerhed ved brand og eksplosion:

Dampene fra materialet er tungere end luft.
De tunge dampe gør at risikoen for brand ikke begrænser sig til dampenes udspringskilde, men forefindes i hele lokalet.
Dampet blandet med luft giver en eksplosionsfarlig blanding.

Krav til lagerrum og beholdere:

Elektriske installationer skal være beskyttet mod eksplosion i henhold til reglerne.
Gulvet skal være elektrisk ledende.
Emballagen skal holdes tæt lukket.
Emballagen må ikke tømmes under tryk.
Rygning forbudt !
Ingen adgang for uvedkommende
Åbnede beholdere lukkes omhyggeligt og lagres stående, for at undgå spild

Regler for lagring af flere typer materiale samme sted:

Holdes væk fra stærkt sure eller alkaliske materialer, som f.eks. oxydationsmiddel

Yderligere regler til lagring:

Materialet skal altid opbevares i beholdere, som svarer til originalemballagen
Vær opmærksom på oplysninger på etiketten.
Beholderen opbevares tæt lukket på et køligt, godt ventileret sted.
Beskyttes mod varme og direkte sollys.
Holdes væk fra antændelseskilder.
Lagring skal ske i overensstemmelse med de stedlige forskrifter, for lagring af brandbare stoffer

Lagerklasse:

gruppe A

Klasse I-1

8. Eksplosionsbegrænsning og personlig beskyttelsesklædning

Yderligere oplysninger til tekniske forbedringer:

Sørg for god ventilation.
Dette kan opnås ved punkt udsugning eller generel ventilation.
Såfremt dette ikke er tilstrækkeligt, for at holde opløsningsmiddeldampkoncentrationerne under AT-grænseværdierne, skal der bæres egnet åndedrætsværn.

Hvidelvej 18 - 20
7400 Herning
Telefon: 97 22 58 00
Telefax: 97 22 58 33

Brugsanvisning efter 91/155/EU/28. tilpasning, BEK nr. 329 af 16/05/2002

Handelsnavn

LIGNAL SH HÆRDER

Udstedt : Herning den 02-07-03

Produktnummer

SR 60150

Side 5 af 7 sider

8. Eksplosionsbegrænsning og personlig beskyttelsesklædning

Bestanddele med arbejdspladsrelaterede grænseværdier, som skal kontrolleres:
AT = Arbejdstilsynets grænseværdier

Art/oprindelse:	AT	Grænseværdier for stoffer
CAS-nummer	71-36-3	
Betegnelse:	1-butanol	
Grænseværdi:		45 mg./m ³
Art/oprindelse:	AT	Grænseværdier for stoffer
CAS-nummer	123-86-4	
Betegnelse:	Butylacetat	
Grænseværdi:		500 mg./m ³

De angivne værdier er taget fra de gældende lister.

Personlig beskyttelsesklædning:

Åndedrætsværn:	Ligger opløsningsmiddelkoncentrationen over AT-grænseværdierne, skal der bæres et egnet åndedrætsværn
Beskyttelse af hænder:	Handsker (opløsningsmiddelbestandige) Ved længerevarende eller gentagen kontakt, anvendes en salve på de hudpartier, som kommer i kontakt med produktet. Følg leverandørens anbefaling !.
Beskyttelse af øjne:	Der bæres briller, som beskyttelse mod stænk af opløsningsmiddel !
Beskyttelse af kroppen:	Antistatisk arbejdsbeklædning af naturfibre (bomuld) eller varmebestandige syntetiske fibre. Efter kontakt med huden vaskes denne grundigt.

9. Fysiske og kemiske egenskaber

Leveringsform:	Flydende
Farve:	Klar
Lugt:	Opløsningsmiddel
Flammepunkt:	> 21° C.
Vægtfylde:	0,950 g/ml ved 20° C.
VOC-indhold:	82,0%

10. Stabilitet og reaktivitet

Farlige reaktioner:

Holdes væk fra stærkt sure og alkaliske materialer, som f.eks. oxydationsmiddel. Undgå eksoterme reaktioner.

Farlige nedbrydningsprodukter:

Ved høje temperaturer kan der opstå farlige nedbrydningsprodukter, som f.eks. kuldioxid, kulilte, røg, kvælstof.

Hvidelvej 18 - 20
7400 Herning
Telefon: 97 22 58 00
Telefax: 97 22 58 33

Brugsanvisning efter 91/155/EU/28. tilpasning, BEK nr. 329 af 16/05/2002

Handelsnavn

LIGNAL SH HÆRDER

Udstedt : Herning den 02-07-03

Produktnummer

SR 60150

Side 6 af 7 sider

11. Oplysninger til toksikologi

Bemærkning:

Der findes ingen tilgængelige oplysninger om fremstillingen.
Indånding af opløsningsmiddelendele, som ligger over AT-grænseværdierne kan medføre sundhedsmæssige skader, så som irritation af slimhinder og åndedrætsorganer, nyre- og leverskader, samt skader på centralnervesystemet.

Advarsler og symptomer:

Hovedpine, svimmelhed, træthed, muskelsvaghed, bedøvende virkning og undtagelsesvis bevidstløshed.
Længerevarende eller gentagen kontakt med produktet, fjerner hudens naturlige fedthinde, og medfører udtørring af huden. Produktet kan via huden trænge ind i kroppen.
Stænk fra opløsningsmiddel kan forårsage irritationer og reversible skader i øjnene.

Yderligere oplysninger til toksikologi:

Ifølge vore erfaringer og foreliggende informationer, forårsager produktet ingen sundhedsmæssige risici, ved rigtig omgang og anvendelse.

12. Oplysninger til miljø

Bemærkning:

Der findes ingen tilgængelige oplysninger om fremstillingsprocessen.

Må ikke komme i kloak afløbet.

13. Oplysninger om bortskaffelse

Må ikke bortskaffes sammen med husholdningsaffald

Urengjort emballage:

Tomme beholdere skal være fuldstændig rengjorte, og kan derefter afleveres til genbrug.

Bortskaffelse skal ske i henhold til de stedlige forskrifter !

14. Oplysninger til transport

Landtransport:

ADR/RID	Klasse 3
UN-nummer:	1263
Emballeringsgruppe:	III
Godsets betegnelse:	Farve

Skibstransport:

IMDG/GGVSee-kode:	Klasse 3
UN-nummer:	1263
Emballeringsgruppe:	III
EmS	3-05
Rigtigt teknisk navn:	Paint

Hvidelvej 18 - 20
7400 Herning
Telefon: 97 22 58 00
Telefax: 97 22 58 33

Brugsanvisning efter 91/155/EU/28. tilpasning, BEK nr. 329 af 16/05/2002

Handelsnavn

LIGNAL SH HÆRDER

Udstedt : Herning den 02-07-03

Produktnummer

SR 60150

Side 7 af 7 sider

15. Forskrifter

Mærkning i henhold til EU-retningslinier.

Produktet er pakket og mærket i henhold til EU-retningslinierne.

Faresymboler:	X	Irriterende
R-sætninger:	R10 R37/38 R41 R67	Brandfarlig Irriterer åndedrætsorganerne og huden Risiko for alvorlig øjenskade Dampe kan give sløvhed og svimmelhed
S-sætninger:	S23 S24/25 S26 S29 S39 S51 S60	Undgå indånding af dampe/aerosoltåger. Undgå kontakt med huden og øjnene. Kommer stoffet i øjnene, skylles straks grundigt med vand og læge kontaktes. Må ikke komme i kloak afløbet. Brug beskyttelsesbriller/ansigtsskærm under arbejdet. Må kun bruges på steder med god ventilation Dette materiale og dets beholder skal bortskaffes som farligt affald.
MAL-Kode93:	4 - 3	
MAL tal:	2580 m ³ /litr	

16. Øvrige oplysninger

Nærværende oplysninger er baseret på vor nuværende viden.

De skal beskrive vore produkter, med henblik på at opfylde reglerne for sikkerhed, og er derfor ikke en beskrivelse af produkternes bestemte egenskaber.